גופא אבודה לילה. קס"ד דלא היתה אבודה אלא בלילה ובעלות השחר נמצאת ולא משכחת לה דתיהוי אבודה בשעת כפרה דהא בלילה לא קרבה חברתה: **אפילו אבודה יום נמי.** שנמצאת קודם כפרת חברתה: **דהא אמרי רבנן.** במתני' (ג) אבודה בשעת הפרשה כלומר בשעה שעדיין חברתה שהפריש תחתיה מופרשת ועומדת שלא קרבה קודם מציאתה של זו, רועה, דקתני וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצאת לאחר שנתכפרו הבעלים: **אלא אליבא דרבי.** דאמר תמות וקמ"ל רבא דעד כאן לא קאמר רבי כו' לרעיה אזלא הואיל ואי נמי קיימא לקמן לא מצי לאקרובה בלילה לאו אבודה היא: **בשעת כפרה.** שאבדה בלילה ושוב לא נמצאת עד שנתכפר באחרת: **עיקר** יט] **אבודה.** תחילת אבידתה: **נקטינן אבודה.** בשעת כפרה מתה: **ולא גנובה.** ואם החזירה לו לאחר כפרה רועה ויפלו דמיה לנדבה: **אחת בעדרו.** שנתערבה לו בעדרו אע"ג דקא חזי לכולהו הואיל ואינו מכיר בה אלא לאחר כפרה הויא אבודה: **ואפילו אחת.** של חטאת באחת של חולין: **אבל אבראי.** שהלכה למדברות ונתערבה בבהמות של אחרים [ב] ואותן אחרים עצמן אינם מכירין בה אפילו הכי כיון דאיכא דחזי לה דאותן אחרים חזו לה ואע"ג דאין מכירין אותה לא הויא אבודה: **וכל שכן אבראי.** דלא קא חזי לה איהו לגמרי: ל"א אבל בעדר דקחזי לה דהא חזי להו איהו לכולהו אע"ג דאין מכיר בה לא הויא אבודה [ה]: [ג] (ד) **ופליגי.** כלומר שיפרישו מהן לאחר זמן כשיכירנה: **דלא קא ידע.** שאינו מכיר אי זו היא תיבעי תיקו [ע"כ]: **אבודה** כ] **בכוס.** אבודה בשעה שדם חברתה בכוס שאבדה והפריש אחרת ושחטה וקיבל דמה ובעודו דם בכוס נמצאת זו: **האמר אבודה בשעת הפרשה.** כלומר שנמצאת בעוד שחברתה קיימא, מתה, וכל שכן הכא שנשחטה כבר כא] (ואיכא) למימר כל העומד ליזרק כזרוק דמי וכאבודה בשעת כפרה דמיא: **כי אמרו רבנן אבודה בשעת הפרשה רועה.** ואפי' נתכפרו הבעלים שוב באחרת הני מילי שנמצאת קודם שנתקבל דמה של חברתה בכוס אבל הכא כו': **לעולם אליבא דרבי.** ולאו בשתי בהמות מיבעי ליה אלא בבהמה אחת שקבל את דמה בשני כוסות: **ואבד האחד.** בשעת זריקת חבירו: **אליבא** [ד] **דמאן דאמר.** במסכת יומא בפרק הוציאו לו' כב] וכוס אחד עושה את חבירו דיחוי דחטאת שקיבל דמה בארבע כוסות ונתן מן כג] האחת ארבע מתנות כדין חטאת, שלשתן אחרות דחויין ושיריו נשפכין ליסוד והן נשפכין לאמה כד] (דהא איתכשר בארבע מתנות [ג] אבל הכא דאבד האחד) לא תיבעי לך דודאי פסולה החטאת דהתם דכולהו לקמן הוא דהוי הזבח כשר אע"ג דהג' כוסות נשפכין לאמה דהא איתכשר בד' מתנות אבל הכא דאבד האחד כיון דאילו הוה קמן הוי דיחוי ליספך לאמה השתא כי אבד הוי להו תרתי לריעותא כחטאת שעברה שנתה ואבדה והזבח גופיה פסול כה]: **שירים.** שכולן נשפכים ליסוד אבל הכא דאבדה מהגיא ליה אבודה למיהוי דיחוי דלאו אדעתא דידיה זריק והוה ליה דיחוי ואבוד ופסול הזבח: **או דלמא לא שנא.** תיבעי: **מתני' ולאחר כך נמצאת הראשונה תמות.** ואפי' נמצאת תמימה הואיל וכבר כיפרו הבעלים דכי בעינן תרתי לריעותא היכא דנמצאת ולאחר כך כיפרו הבעלים: **יוליכו לים המלח.** כל היכא דאי הוה חטאת הוה מתה, מעות נמי אזיל לים המלח: **מאלו ומאלו.** יערבו יחד דכיון דמתרווייהו מייתי לא הוו חטאת שכיפרו בעליה באחרת אבל אי הוה מייתו מחד מינייהו מידתו אחריני דהוו להו דמי חטאת שכיפרו בעלים באחרת אבל כי מייתי מאלו ומאלו ליכא חטאת שכפרו בעלים ס] והוי כשאר מותר חטאת דאזיל לנדבה: **תימכר ויביא מאלו ומאלו כו'.** אבל אם היתה תמימה תיקרב היא והמעות ילכו לים המלח הואיל וכיפרו הבעלים באחרת וכל הנך אליבא דרבי [ג] (ה) כו]: **ואין המעות הולכות לים המלח.** ואפילו נתכפר באחת מן הגיזברין לאחר שנמצא האבוד, הואיל וקודם כפרה נמצא: **אם קרבה שניה עד שלא נשחטה.** הראשונה בבית נוקח לאכילת חולין תמות אף ע"פ שהיא חולין, דחטאת שכיפרו הבעלים היא: **גמ'** כח] [ה] *) **אבודה בשעת הפרשה.** כגון הנך מעות דנמצאו קודם כפרה ואזלו לים המלח אי לא מצי מייתי מאלו ומאלו. **טעמא מאלו ומאלו.** דליכא למימר דנתכפרו בעלים באחרת: **הא הביא.** חטאת מאחת מן הגיזברין השני ילך לים המלח ואע"ג דנמצא קודם כפרה ולא היה אבוד אלא בשעת הפרשה: **הניחא לרב הונא.** דאמר לקמן:

הכל

*) ס"א שייך האי דבור במתני' סד"ה תימכר כו' אליבא דרבי דאמר אבודה בשעת וכו'

גופא אמר רבא אבודה דלילה לא שמה אבודה, אליבא דמאן: אילימא אליבא דרבנן מאי איריא אבודה דלילה אפי' אבודה דיום נמי דאמרי רבנן אבודה בשעת הפרשה רועה א] (אלא אליבא דרבי) עד כאן לא קאמר רבי אלא אבידה דיום אבל אבידה דלילה אפי' רבי מודה דלרעייה אזלא איבעית אימא לעולם אליבא דרבנן והכא במאי עסקינן באבודה (ב) בשעת כפרה עד כאן לא קאמרי רבנן אבודה בשעת כפרה מתה אלא היכא דעיקר אבידתה ביום אבל היכא דעיקר אבידתה בלילה לא. אמר אביי נקטינן אבידה ולא גנובה, אבידה ולא גזולה. היכי דמי אבידה? א"ר אושעיא ב] אפילו אחת בעדרו ג] ואפילו אחת באחת ור' יוחנן אמר אחורי הדלת איבעיא להו היכי קאמר: אחורי הדלת הוא דליכא דקא חזי לה אבל אבראי דאיכא דחזי לה לא הויא אבודה או דילמא אחורי הדלת דאי מהדר אפיה חזי לה הויא אבודה וכל שכן אבראי דלא קחזי לה תיקו ד] [א] א"ר פפא ה] גמרינן אבודה ממנו ולא מרועה לא הויא אבודה וכ"ש אבודה מרועה ולא אבודה ממנו, אבודה ממנו ומרועה ואחד בסוף העולם מכיר בה מאי? תיקו. בעי רב פפא ו] אבודה בכוס מהו: אליבא דמאן אילימא אליבא דרבי האמר אבודה בשעת הפרשה מתה אלא כי קמיבעיא ליה אליבא דרבנן מי אמרינן כי אמרי רבנן בשעת הפרשה רועה קודם ז] שיקבל דמה בכוס אבל הכא סבירא להו ח] כל העומד ליזרק כזרוק דמי או דלמא ט] כמה דלא אזדריק דם כי אבדה בשעת הפרשה דמיא ורעיא ואיכא דאמרי לעולם אליבא דרבי כי קמיבעיא ליה כגון שקיבל דמה בשתי כוסות ואבד אחד מהן, ואליבא י) דמאן דאמר כוס עושה חבירו דחוי לא תיבעי לך, כי תיבעי לך אליבא דמ"ד כוס עושה חבירו שירים יא] ה"מ היכא דאיתנהו לתרוייהו דכל היכא דבעי זריק אבל הכא הא ליתא או דלמא לא שנא יב] תיקו:

מתני' המפריש חטאת ואבדה יג] (והפריש) אחרת תחתיה ואחר כך נמצאת הראשונה, תמות. המפריש מעות לחטאתו ואבדו (והפריש) חטאת תחתיהם ואחר כך נמצאו המעות יד] יוליכם לים המלח. המפריש מעות לחטאת ואבדו והפריש מעות אחרות תחתיהן ולא הספיק ליקח חטאת מהן עד *שנמצאו הראשונות יביא מאלו ומאלו חטאת והשאר יפלו לנדבה. המפריש מעות לחטאתו ואבדו והפריש חטאת תחתיהן לא הספיק להקריבה עד שנמצאו המעות והרי חטאת בעל מום, תמכר ויביא מאלו ומאלו חטאת והשאר יפלו לנדבה. המפריש חטאת ואבדה והפריש מעות תחתיה ולא הספיק ליקח יד] (מהן) חטאת עד שנמצא חטאתו והרי היא בעלת מום תימכר ויביא מאלו ומאלו חטאת והשאר יפלו לנדבה. המפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה לא הספיק להקריבה עד שנמצאת הראשונה והרי שתיהן בעלת מום ימכרו ויביא מאלו ומאלו חטאת והשאר יפלו לנדבה *המפריש חטאת ואבדה והפריש אחרת תחתיה לא הספיק להקריבה עד שנמצאת הראשונה טו] (היו) שתיהן תמימות אחת מהן תיקרב חטאת והשניה תמות דברי רבי וחכמים אומרים אין חטאת מתה אלא שנמצאת מאחר שכיפרו הבעלים ואין המעות הולכים לים המלח אלא שנמצאו מאחר שכיפרו הבעלים. המפריש חטאת והרי היא בעלת מום מוכרה ויביא בדמיה אחרת ר"א בר"ש אומר אם קרבה שניה עד שלא נשחטה טז] ראשונה תמות שכבר כיפרו הבעלים: **גמ'** טעמא דהקריב אחרת תחתיה הא לא הקריב אחרת תחתיה רועה, מני? רבנן היא דאמרי אבודה בשעת הפרשה רועה, אימא סיפא המפריש מעות לחטאת ואבדו והפריש (ג) אחרים תחתיהם יז] יביא מאלו ומאלו והשאר יפלו לנדבה טעמא, מאלו ומאלו הא הביא מאחד מהן השני יח] (יוליכו) לים המלח, אתאן לרבי *דאמר אבודה בשעת הפרשה מתה, רישא רבנן וסיפא רבי? הניחא לרב הונא דא"ר הונא אמר רב

הכל

א) [פסחים יג: כ"ק עו: מנחות עט: קב: כריתות כד:] ב) יומא נו: [זבחים לה: קי"ב] (מנחות כ')

אפי' אבודה דיממא נמי דאמרי רבנן אבודה בשעת הפרשה רועה. ואם תאמר לימא דלרבי אבא איצטריך דאמר לקמן (כג:) הכל מודים בנתכפר בשאינה אבודה אבודה מתה ואיצטריך רבנן לאשמועינן דאבודת לילה ונתכפר בשאינה אבודה אינה מתה הא דיממא כה"ג מתה וצריך לומר דהאי סוגיא לית ליה דרבי אבא כו] ה"נ איכא סוגיות בפרק מי שהיה טמא (פסחים דף צז:) *) דלא מיתוקמי כרבי אבא:

*) עיין רש"ק שהאריך

עין משפט נר מצוה

ח א ב מיי' פ"ד מהל' פסה"מ הלכה ט:
ט ג מיי' שם הלכה יג:
י ד מיי' שם הלכה י:
יא ה מיי' שם הלכה יב:
יב ו מיי' שם הלכה ג:
יג ז מיי' שם פ"ה הלכה א:
יד ח מיי' שם הלכה ב:
טו ט מיי' שם הלכה ג:
טז י מיי' שם הלכה ד:
יז כ מיי' שם פ"ד הלכה ג:
יח ל מיי' שם פ"ה הלכה א:
יט מ מיי' שם פ"ד הלכה ו:

◆

שיטה מקובצת

א] רועה אלא אליבא דרבי ועד כאן: ב] אושעיא · ס"א כגון שנתחלפה לו אחת בתוך עדרו ואפילו אחת באחת: ג] עי' בהשמטות בסוף המסכת: ד] עי' בהשמטות בסוף המסכת: ה] ר"מ פשיטא לי אבודה ממנו ולא אבודה מרועה לא: ו] ספא אבודה ונמצאת בכוס: ז] קודם שנתקבל דמה: ח] דלכא כל כמה דלא כו' ורעיא דלא אמרינן כל העומד ליזרק כזרוק דמי ואיבעית אימא לעולם: ט] שירים מי אמרינן ה"מ: י] הא אבד או דלמא לא שנא · ל"א ומאי קסבר אי קסבר כוס עושה חבירו דיחוי אף על גב דאיתיה ההוא כוס לא זריק מינ' [אלא] לאמה משתפך אלא קסבר כוס עושה חבירו שירים ה"מ כי איתינון לתרוייהו אבל אבד אחד מתן מתניא ביה אבידה או דלמא לא שנא: יא] תיבעי תיבת תיקו נמחק: יב] ואבדה והקריב אחרת תחתיה כו' ואבדו והקריב חטאת: יג] המעות ילכו לים המלח כו' והפריש מעות אחרים תחתיהן ולא הספיק ליקח בהן חטאת עד שנמצאת מעות הראשונות: יד] ליקח בהן חטאת: טו] הראשונה והרי שתיהן: טז] נשחטה הראשונה תמות: יז] תחתיהם ולא הספיק ליקח בהן חטאת יביא כו' טעמא דהביא מאלו: יח] השני ילכו לים המלח: יט] עיקר אבידתה תחלת: כ] אבודה ונמצאה בכוס: כא] כבר דאיכא אות ו' נמחק: כב] לו דכוס אחד אות ב' נמחק: כג] האחד ארבע אות ת' נמחק: כד] לאמה לא תבעי כו' והשאר נמחק: כה] פסול· גליון וקשה דלמה יפסל הזבח כיון דמצי למעבד המתנות מכוס השני ונראה לר"י דאין הבעיא כלל מפסול זבח אלא לענין דם שבכוס מבעיא ליה היכא דנאבד ונמצאת אי אמרינן ישפך לאמה או ליסוד דלמ"ד עושה חבירו דיחוי כ"ש הכא דנדחה וישפך לאמה: כו] בעלים והשאר הוי כשאר: כז] דרבי דאמר אבודה בשעת הפרשה כגון הנך מעות דנמצאו קודם כפרה ואזלו לים המלח אי לא מצי מייתי מאלו ומאלו הס"ד ומת"ד ואין: כח] ד"ה אבודה כו' נמחק מכאן ושייך למעלה: כט] אבא ופליגי רבי ורבנן בכל ענין:

רבינו גרשם

דלא מסח דעתיה מינייהו דסבר מישתכחו (הילכת') [הלכך] ידעו: ל"א אלמא הואיל דאי דחיית לה כו' כלישנא קמא לית בינייהו אלא שינוי לשון: אילימא אליבא דרבנן דפליגי עליה דרבי במתניתין המפריש חטאת ואבדה והפריש אחרת תחתיה ולא הספיק כו': השתא אבודה בשעת הפרשה דיממא (בהוא) דאבודה היא בשעת הפרשה דשניה ולא בשעת כפרה ואמור רבנן עליה דרועה דלא שמה אבודה למות אבודה דלילה לא כ"ש: אלא אליבא דר' דפליג עלייהו דרבנן קאמר ולא קשיא דע"כ לא קאמר ר' כו': ואבע"א לעולם אליבא דרבנן קאמר: והכא במאי עסקינן · כגון שנאבדה בלילה ועדיין הותה אבודה ביום בשעת כפרה ואחר[כך] נמצאת: ע"כ לא קאמרי רבנן אבודה בשעת כפרה מתה אלא היכא דעיקר אבידתה ביום אבל הכא דעיקר תחילת אבידתה בלילה הוה לא מתה אלא רועה: נקיטינן · דקא מיירי מתניתין אבודה ממש ולא גנובה וגזולה· דאבודה גמורי: כגון שנתחלפה לו אחת חטאת · בתוך עדרו ואינו מכירה או אפילו אחת חטאת באחת של חולין ואינו יודע אי זו היא של חטאת: או אם (נרחה) [ברחה] אחורי הדלת· ואין אדם רואה אותה: אבל אבראי · אם ברחה חוץ דאיכא שם אדם דקא חזי ליה: או דילמא אחורי הדלת דאי מהדר אפיה · בעל הבהמה לאחם הוה חזי ליה ואפי' הכי כל כמה דלא חזי ליה (הויא) [חשובה] אבידה וכל שכן אבראי דלא חזי ליה כלל: ל"א אבל נתחלפה בעדר· דקא חזי ליה אבל אינו מכירה לא הוי אבודה דאמרינן דלמא מידכר סימנית ומוציאה מן העדר ופליג עליה [דר"א]: אבודה מבעלים שאינו מכירה: ולא אבודה מרועה· שהרועה מכירה: [אבודה בכוס· שהיתה אבודה עד שעה שכבר קבלו דמה של חברתה בכוס ואח"כ נמצאת קודם זריקה אי אליבא דרבי יש לומר אבודה בשעת הפרשה חברתה בלבד א"ר מתה אבודה בכוס כ"ש]: ואי בעי תימא אפי' לר' קא מיבעיא ליה ולא מיבעיא ליה אבידה היא עצמה הבהמה אלא הכי קא מיבעיא ליה כגון שקבל דמה בב' כוסות ואבד אחד מהן ואליבא דמאן דאמר במס' יומא בפ' הוציאו לו [כוס עושה חברו דחוי דהכי קאמר התם למעלה הוא אומר בשעיר נשיא ואת כל דמו ישפוך ולמטה הוא אומר בשעירת יחיד ואת כל דמה ישפוך: מנין לחטאת שקבל דמה בד' כוסות· ונתן (ד' מתנות מכוס אחד) [מתנה אחת מזה ומתנה אחת מזה] שכולם האחרים נעשו שירים ונשפכים ליסוד ת"ל ואת כל דמה ישפך אל יסוד יכול לא נתן אלא (מתנה אחת) [ד' מתנות] מאחת מהן שהאחרים נשפכין ליסוד ת"ל ואת (כל) דמו של אותו כוס בלבד ישפוך ליסוד והן האחרי' נשפכין לאמה (לובל והינו) ואליבא דמאן דאמ' כוס עושה חברו דהוי שאינו נשפך ליסוד אלא לאמה לא תיבעי לך דהאי נמי כי אבד דמי דלא מצי [וריק] ליה כ"ש דהוי דחוי: כי תבעי לך אליבא דמאן דאמר כוס עושה חברו שירים היינו ר"א ב"ר שמעון [דאמר מנין שאפי' לא נתן אלא (מתנה אחת) [ד' מתנות] מכוס אחד שכולן נשפכין ליסוד ת"ל ואת כל דמה ישפך והא כת' ואת כל דמו ישפך תהוא למעוטי שירים שבצואר בהמה דנשפכין לאמה מאי] מי אמרינן כי אמרינן כוס עושה חברו שירים הני מילי כי איתינון לתרווייהו דלא נאבד אחד מהן אבל אבד אחד מהן מתניא ביה אבידה והוי דחוי או דלמא לא

הגהות הב"ח (א) גמ' במאי עסקינן באבודה ונמצאת בשעת כפרה: (ב) שם והפריש מעות אחרים תחתיהן: (ג) רש"י ד"ה דהא אמרי רבנן במתני' בשעת אבודה: (ד) ד"ה ל"א אבל וכו' ופליגי · נ"ב כך היה הגירסא לאותו לישנא אחרינא: (ה) ד"ה תימכר וכו' אליבא דרבי הס"ד ואח"כ נ"ל ד"ה אם קרבה וכו' בעלים היא הס"ד וד"ה טעמא ודה הא הביא וכו' הפרשה הס"ד ואח"כ נ"ל ד"ה אבודה בשעת הפרשה וכו' מאלו ומאלו ואין המעות הולכות לים המלח לרבנן ואפי' נתכפר באחד מן הגיזברין לאחר שנמצא האבוד הואיל וקודם כפרה נמצא הס"ד ואח"כ מ"ה סניתא:

הגהות הגר"א [א] גמ' תיקו · גירס' ל"א אבל בעדר דקחזי לה לא הויא אבודה ופליגי א"ד אחורי כו' עד וכ"ש בעדר דלא קא ידע לה תבעי: [ב] רש"י ד"ה אבל · ואותן כו' דלא"כ קשא בכבעית דר"פ לקמן: [ג] ד"ה ל"א ופליגי כו' · ותסבר לפרש ופליגי על ר' אושעיא: [ד] ד"ה אליבא וכו' · קשה למה פשיטא לי' כולי האי דבחטאת הפסל ועוד סברת רחוקה היא דבמתכות הפסל ועוד יש סברה לגמוס · ונ"ל דודאי בחטאת כשרה רק דמיירי שנמצא כוס השני לאחר זריקת הראשון ומיבעי ליה אם כשר כוס השני ודמי למתני': [ה] ד"ה אבודה נ"ל אחר ד"ה הא הביא כו':

הגהות צ"ק [illegible]